

Tid för hantering av medborgarförslag

Bakgrund till PM

Antal medborgarförslag som lämnas in till kommunen har ökat under år 2019.

Kommunkansliet har av Kommunfullmäktiges presidium fått i uppdrag att undersöka tidsåtgång för hantering av medborgarförslag inom kommunen.

Inlämnade och väckta förslag per 2020-03-02

år 2013	13	(möjligheten att lämna medborgarförslag har funnits med start den 23 september 2013)
år 2014	18	
år 2015	21	
år 2016	13	
år 2017	26	
år 2018	19	
år 2019	38	

Inlämnade förslag år 2020 per 2020-03-02

år 2020	7

Syfte

Medborgarnas ökade benägenhet att lämna medborgarförslag och den tid som medborgarförslagen tar i anspråk, bör vara känd av kommunen.

Frågeställning

Kommunkansliet har av Kommunfullmäktiges presidium fått i uppdrag att undersöka tidsåtgång för hantering av medborgarförslag inom kommunen.

Kommunkansliet har begärt in information från förvaltningarna som rör tid för hantering av medborgarförslag.

De specifika frågor som har ställts är:

- Hur många personer inom förvaltningen lägger ned tid för att hantera medborgarförslag i någon form?
- Om enheter finns, på vilka enheter arbetar dessa personer?,

samt att förvaltningarna har ombetts att redovisa uppskattat sammanlagd tid för hantering av medborgarförslag, redovisat i antal h per månad.

Svar

Nedan följer rapportering från förvaltningarna. Rapporteringen omfattar de avdelningar och enheter som hanterar medborgarförslag i någon utsträckning.

Förvaltning	Hur många personer inom förvaltningen lägger ned tid för att hantera medborgarförslag i någon form	Om enheter finns, på vilka enheter arbetar dessa personer	Uppskattad sammanlagd nedlagd tid för hantering av medborgarförslag, h per månad	Eventuell övrig information
Socialförvaltningen	4	- staben - enheten för administrativt stöd och service	7 h per månad	ojämn fördelning över året gällande antal medborgarförslag samt gällande handläggningstiden. Handläggningstiden omfattar allt mellan 5,5 timmar till 42 timmar beroende på frågan.
Samhällsbyggnadsförvaltningen	25	-väg och trafikavdelningen, -strategiska planeringsavdelningen, -miljö- och hälsoskyddsavdelningen, -planenheten, -kart-och mätenheten, -förvaltningsledning	51 h per månad	I snitt 3 medborgarförslag per månad. Handläggningstiden uppgår till ca 17 h per medborgarförslag
Utbildningsförvaltningen	1-3	stab	1 h per månad	Tid för handläggning av medborgarförslag uppskattats till ca 2 h per förslag.
Kultur- och fritidsförvaltningen	4 -5	- kultur, - bibliotek, - idrott och fritid	8 h per månad	
Kommunstyrelsens förvaltning	16-18	- avdelning för administration och juridik, - kommunikationsavdelningen - ekonomiavdelningen, - näringslivsavdelningen	23,5 h per månad	Varav kommunkansliets hantering står för 22 h per månad
Produktionsförvaltningen	1-3	-staben	0-1 h per månad	

Kommunkansliet

Inom kommunstyrelsens förvaltning är det kommunkansliet under Avdelning för Administration och Juridik som står för merparten av hanteringen av medborgarförslag. Kommunkansliets uppskattade sammanlagda nedlagda tid för hantering av medborgarförslag uppgår till 22 h per månad, fördelat på de olika befattningshavarna.

Kommunkansliet ansvarar för registratur och sekreterarskap gällande Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen, Kommunstyrelsens tre utskott (AU, PLAN-AU och PU), Förskole- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden. Aktiviteter som genomförs av kommunkansliet omfattar bland andra:

- Registrering av medborgarförslag i de olika diarierna
- Kontroll att medborgarförslaget uppfyller krav enligt Kommunallagens bestämmelser
- Kontakter med förvaltningarna gällande hur ett medborgarförslag föreslås remitteras
- Utformning av beslutsförslag inför att förslaget ska medges väckas /ej medges väckas i Kommunfullmäktige
- Utskick av handlingar inklusive säkerställande att förslagsställarens namn publiceras på kommunens webbplats endast om förslagsställaren har samtyckt till detta
- Protokollsskrivning i de olika nämnderna, samt Kommunfullmäktige
- Expediering av protokoll, till förslagsställare och andra
- Publicering av medborgarförslag på kommunens webbplats
- Handläggning
- Hantering av ärendet genom beredningsprocessen
- Kontakt med förslagsställaren inför slutgiltigt beslut
- Publicering av beslut med anledning av medborgarförslag på kommunens webbplats

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen lägger ned merparten av den sammanlagda tiden för hantering av medborgarförslag. Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för registratur och sekreterarskap gällande Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Aktiviteter som genomförs av Samhällsbyggnadsförvaltningen omfattar bland andra:

- Kontakter med kommunkansliet gällande hur ett medborgarförslag föreslås remitteras
- Registrering av medborgarförslag i de olika diarierna
- Handläggning
- Utskick av handlingar inklusive säkerställande att förslagsställarens namn publiceras på kommunens webbplats endast om förslagsställaren har samtyckt till detta
- Kontakt med förslagsställaren inför slutgiltigt beslut
- Protokollsskrivning i de olika nämnderna
- Expediering av protokoll, till förslagsställare och andra

Handläggning av medborgarförslag

I begreppet handläggning omfattas förutom utredningsarbetet och författande av beslutsförslag, även mötestid för att inom en förvaltning fördela och diskutera medborgarförslag samt mötestid för samråd med andra förvaltningar och externa myndigheter utanför kommunen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen handlägger samtliga medborgarförslag som remitterats till Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden samt handlägger medborgarförslag som berör Samhällsbyggnadsförvaltningens sakområden inför beslut i Kommunstyrelsen.

Det innebär att Samhällsbyggnadsförvaltningen ofta författar två tjänsteutlåtanden, ett inför beslut i facknämnd och ett inför beslut i Kommunstyrelsen.

Kommunkansliet handlägger medborgarförslag som rör kommunkansliets sakområden, ofta i samråd med till exempel med ekonomiavdelningen, näringslivs- och utvecklingsavdelning med flera, samt handlägger merparten av de medborgarförslag som har beretts av Vård- och omsorgsnämnden, Socialnämnden, Förskole- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden, inför beslut i Kommunstyrelsen.

Slutsatser

- Kommunkansliet konstaterar att Samhällsbyggnadsförvaltningen rapporterat att 25 personer vilka arbetar inom följande avdelningar och enheter under Samhällsbyggnadsförvaltningen; väg och trafikavdelningen, strategiska planeringsavdelningen, miljö- och hälsoskyddsavdelningen, planenheten, kart- och mäthenheten och förvaltningsledningen, tillsammans uppskattas lägga ned ca 51 h per månad för att hantera medborgarförslag. Kommunkansliet noterar att många medborgarförslag uppehåller sig kring frågor som faller inom Samhällsbyggnadsförvaltningens sakområden. Vid en kontroll av Kommunfullmäktiges protokoll, konstateras att av de 30 senast inlämnade och väckta medborgarförslagen, har 16 förslag remitterats till Tekniska nämnden och 1 remitterats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Samhällsbyggnadsförvaltningen uppskattas ha berörts av ytterligare något förslag exempelvis genom samråd med övriga förvaltningar.
- I takt med att allt fler medborgarförslag lämnas in, utökas också tid för processhantering av medborgarförslag, såsom registrering, publicering av förslagen på kommunens webbplats på egen sida, hantering av ärendena genom beredningsprocessen, protokollsskrivning och kontakter med förslagsställarna. Kommunens nämndorganisation har också utökats vilket har en påverkan på nedlagd tid för hantering av medborgarförslag eftersom medborgarförslagen oftare ska beredas av fler nämnder med slutsatsen att fler ärenden ska registreras, fler protokoll skrivs med mera.
- Kommunkansliet konstaterar vidare utifrån förvaltningarnas svar samt utifrån egen erfarenhet, att handläggningstiden skiljer sig väsentligt från förslag till förslag. Medborgarförslag bör enligt kommunallagen, liksom motioner, om möjligt beredas på sådant sätt att det kan besvaras inom ett år från det att förslaget väcktes (KL 4 kap 35 §). Vid kontroll av de senaste redovisningarna av ännu ej färdigbehandlade medborgarförslag, konstaterar kommunkansliet att man i mycket hög grad hanterar medborgarförslagen enligt bestämmelse i Kommunallagen, trots att antal förslag har ökat så markant. Per 2020-03-03 har, av 38 inlämnade och väckta förslag under 2019, 17 förslag besvarats av kommunen.

- Även medborgarförslag som lämnats in men som av kommunkansliet ej bedöms uppfylla kraven för medborgarförslag, till exempel att det faller utanför det kommunala kompetensområdet, ska hanteras. Ofta handlar det om att återkoppla till förslagsställaren och föra en dialog med denna huruvida personen trots allt vill lämna sitt förslag som ett medborgarförslag eller som en vanlig synpunkt/förslag som hanteras direkt av förvaltningen utan politiskt ställningstagande.

Slutsatser för framtiden

- Utvecklingen av antalet medborgarförslag som lämnas till kommunen bör bevakas av förvaltningen.
- Utvecklingen bör vara känd för förtroendevalda så att, om behov uppstår, kunna förankra eventuella förslag till förändringar av medborgarförslag som en initiativrätt för medborgaren.

Stina Nilsson

Kommunfullmäktiges sekreterare

Avdelning för Administration och Juridik, kommunkansliet